

[Bilgrav-Nielsen.]

venstres indstilling kan ikke sammenlignes med indstillingen i de partier, der i dag har fremsat forespørgslen. Men det er altså det niveau, som visse blade, der også er repræsenteret her i dag, diskuterer forsvarspolitikken på. Jeg tror, det er til meget stor skade for den sag, man ellers mener at gavne.

Det radikale venstre har ikke medvirket til Danmarks tilslutning til NATO, men vi har accepteret, at der under NATO-medlemskabet har fundet en udvikling sted, som trods alt har ført til, som hr. Søgaard var inde på det, at der kan forhandles mellem de to pagter, og det må være noget positivt, at der trods alt er et forhandlingsklima. I den situation har vi sagt, at så ønsker vi ikke at forstyrre dette forhandlingsklima ved at stille forslag om dansk udtræden af NATO. En direkte følge af en sådan konklusion er, at vi accepterer, at Danmark så også må have en forsvarsordning, som kan fungere i sammenhæng med de øvrige NATO-lande. Det er ikke herom, diskussionen står, og de, der ønsker at dreje diskussionen derhen, ved også godt, at det ikke er herom, diskussionen står.

Baggrunden for, at vi var med i det forlig, som udløber den 1. april 1977, var den, jeg her har skildret, og baggrunden for, at vi igen deltager i en forhandling om en ny forsvarsordning eller om en fortsættelse, eller hvad man ønsker at kalde det, er stadig den samme.

Vi har også tilladt os, selv om vi har denne holdning og ønsker at deltage i denne diskussion om en ny forsvarsordning, at pege på, at forsvaret i sig selv ikke er det eneste nødvendige sikkerhedspolitiske instrument. Hr. Søgaard har – meget rigtigt, synes jeg – peget på, at man skal se tingene i sammenhæng med andre dele af samfundet, altså andre strukturer i samfundet. Det er givet, at hvis man i sin iver efter at bruge flest mulige midler på et dansk forsvar dermed stiller os i den situation, at andre væsentlige opgaver ikke kan løses, så har man gjort noget dårligt for dansk forsvar. Den debat ønsker vi fortsat at føre, og på den baggrund skal man se det radikale venstres holdning. I situationer, hvor folketinget er nødt til at tage en debat om samfundets udgifter, må også forsvarsområdet kunne være med i debatten. Det, vi ikke vil, er at binde os til en ordning over flere år, som forhindrer, at en sådan diskussion kan finde sted.

Så kan man sige til os: ja men vi kan godt

aftale her, som jeg tror den sidste ordfører fra fremskridtspartiet var inde på, at der kan finde en genforhandling sted. Den mulighed har vi også haft under den nuværende ordning, men hver gang vi har ønsket – i øvrigt et par gange sammen med socialdemokratiet – at få en sådan forhandling for i forbindelse med en generel nedskæring på andre områder også at finde visse besparelser på forsvarsområdet, så har man sagt til os fra de andre forligspartiets side: ikke røre ved forsvaret, ikke nogen diskussion, end ikke, om det kunne være muligt uden at berøre forsvarets effektivitet. Derfor er det, vi siger: så er det nødvendigt, at vi får en stærkere formulering end tidligere. Og jeg er meget tilfreds med her i dag at få konstateret helt tydeligt, at det også er socialdemokratiets holdning.

Jeg vil godt gøre et par bemærkninger til den side, der har at gøre med forsvaret som led i sikkerhedspolitikken. Der har været talt om i dag, at vi kunne lige så godt nedlægge forsvaret, hvis man ikke er parat til at bruge de midler på forsvaret, som forsvaret nu engang må kræve – uden at man dog definerer, hvad det så er. Jeg synes, det er vigtigt at gøre opmærksom på, at vi er nået til en sådan situation mellem de modstående militærpagtområder, at det nu ikke er et spørgsmål om at få så megen slagkraft, at man kan udrydde hinanden totalt. Det kan man i dag gøre indtil flere gange. Så må man stille det spørgsmål, om teorien om terrorbalancen ikke er ganske forældet, om den overhovedet har haft nogen virkning. Nu må det da være klart at en fortsat oprustning ikke har nogen mening, ja, den er endog farlig.

Det radikale venstre mener altså ikke, som nogle vil pådutte os, at vi ikke skal have en forsvarsordning af det omfang, som vi var med til at etablere i 1973. Vi mener ikke, at Danmark skal trækkes ud af NATO, men vi mener bare, at man er nødt til at se dette problem i sammenhæng med de øvrige problemer, som vi har i samfundet, også de økonomiske. Jeg mener i øvrigt at kunne konstatere – i øvrigt efter at der har været afholdt et par gallupundersøgelser om det; hvor megen vægt vi skal lægge på dem, ved jeg ikke, men det er min opfattelse, meget sikre opfattelse – at der i den danske befolkning, også blandt de partiets vælgere, som i dag angriber os for at ville have en genforhandlingsmulighed, er betydelig tilslutning til vores idé og vores synspunkt om, at naturligvis bør man også kunne undersøge og